

ЗБИРКА ОСМАНСКОТУРСКОГ МЕТАЛНОГ НОВЦА

Први османскотурски метални новац за који се са сигурношћу може утврдити време настанка јесте сребрна пара — акча — искована за време владавине султана Орхана (1324—1361), наследника оснивача династије Османа (1299—1324). Да би се разликовала од ранијег селџучког новца, названа је „османска акча“ (акџе-и османи). Она је кована од деведесет-каратног сребра, али се не зна колико је акчи ковано од 100 gr сребра; неки претпостављају да је ковано 300, а неки 400 акчи.

Када је настао први бакарни новац — мангур — не може тачно да се утврди, јер је, ако се суди по натпису на најстаријем пронађеном примерку овог новца, могао настати и у време султана Османа али, исто тако, и у време султана Орхана и Мурата I (1362—1389), мада је највероватнија претпоставка да је искован за време владавине последњег од ове тројице владара. Најстарије податке о овом новцу даје историчар Рашид, који, говорећи о догађајима у царству 1688. године, помиње мангуре и каже да је од једне оке чистог бакра ковано 800 мангура и да су се два таква мангура рачунала као једна акча.

Што се златног новца — алтуна — тиче, он је у османском царству први пут почео да се кује за време владавине султана Мехмеда II Фатиха (1451—1481); кован је од 23-каратног злата, али до данас није тачно утврђено колика му је вредност била у акчама. Тек 1548. године званично је објављено да један алтун има 60 акчи.

Први никлени новац искован је у Египту за време владавине Абдулхамида II (1876—1909).

Као и свуда у свету, однос бакарног, сребрног и златног новца у османском царству није био константан. Он се мењао зависно од квалитета сребра и злата, што је, опет, зависило од економских прилика у земљи. У време кризе у царству смањивао се и карат, а и тежина новца. Зато се, на пример, за време владавине Османа II (1618—1622) осетила потреба да се акча поправи, па су 1619. године сакупљене све акче и од њих исковане нове, тако зване џедид акче.

На првом османскотурском новцу било је утиснуто само име султана, по једна реченица из Кур'ана („Нема бога до Алаха, Мухамед је божји посланик!“) а негде, са стране, и имена четворице халифа (Ебу Бекра, Омера, Османа и Алије). Стављање године на новац почело је за време Бајазита I, а на новцу његовог сина Емира Сулејмана (1402—1411) први пут се налази исписано име места у коме је новац кован и, исто тако, на неким новчићима се први пут среће тугра (султанов знак — монограм).

У вези са годином која је утискивана на османскотурском новцу треба напоменути да она представља годину ступања на престо султана, а не годину ковања новца. Међутим, од времена Мустафе III (1757—

1774) почиње да се уписује изнад речи BIN, на аверсу новца, или изнад речи DURIBA, на његовом реверсу, година владавине султана у којој је новац искован, и то на два начина: ако је на новцу, на пример, утиснута година 1171. по хиџри, а изнад речи BIN се налази број 87, то значи да је новац искован 1187. године, или, ако изнад речи BIN или DURIBA стоји број 1, 3, 7 итд., то значи да је новац искован 1, 3. или 7. године владавине тога султана.

Збирка османскотурског металног новца у Историјском музеју Србије састоји се од 104 комада. Од овог броја, 91 комад чине различити примерци, исковани од времена Бајазита I до Мехмеда V (1909—1919), а 13 комада представљају дубликате. Од 91 комада којих су обрађени у овом каталогу, три новчића су златна, 66 је сребрних (укључујући и посребрене), 18 бакарних и 4 никлена. Већина их је пробушена и доста излизана, али ипак довољно читљива.

Као узор при изради каталога послужио нам је исцрпни каталог Грађевинске и кредитне банке, који је израдио Нури Пере (*Osmaililarda Madent Paralar, Istanbul, 1968*), па смо у нашем каталогу поред инвентарског броја новчића навели и његов број у Переовом каталогу (НП . . .). Из техничких разлога у транскрипцији су изостале дијакритичне тачке и дужине појединих вокала.

КАТАЛОГ

Бајазит I (1389—1402)

1. АКЧА — ИМС 554; НП 13.

BAJAZID BIN MURAD (Бајазит син Муратов).

HULLIDA MULKUNU 792 (Нека је вечна његова владавина. 1389).

Акча има са обе стране, по средини, хоризонталну црту.
Сребро: гр 1,15; ø 13.

Мехмед II Фатих (1451—1481)

2. АКЧА — ИМС 341; НП 85.

Аверс акче је подељен, у облику стилизованог орнамента, на пет делова: средњи део и четири дела поређана у круг око средњег. У средини пише MEHMED BIN, а у осталим деловима MURAD HAN 'AZZA NASRUHU 855 (Мехмед син Мурат хана. Нека је узвишена његова помоћ. 1451).

Сребро: гр 0,97; ø 11.

Реверс је подељен двома паралелним цртама које су на крају спојене стилизованим орнаментом. У горњој половини реверса пише HULLIDA MULKUNU (Нека је вечна његова владавина), а у доњој DURIBA SEREZ (Ковано у Серезу).

3. АКЧА — ИМС 342; НП 85.

Као број 2.

Акча је подељена истим цртама као и код броја 2. У горњој половини реверса

Сребро; gr 0,98; ø 12.

4. АКЧА — ИМС 343; НП 85.

Као број 2.

Сребро; gr 0,99; ø 11.

пише—HULLIDA MULKUNU, а у доњој DURIBA NOVAR (Нека је вечна његова владавина! Ковано у Новом Брду).

Акча је подељена истим цртама као и код броја 2. У горњој половини реверса пише HULLIDA MULKUNU, а у доњој DURIBA EDIRNE (Нека је вечна његова владавина. Ковано у Једрену).

Селим I (1512—1520)

5. АКЧА — ИМС 555; НП 128 (?).

SULTAN SELIM ŞAH BIN BAYAZID HAN (Султан Селим шах син, Бајазит хана).

Сребро; gr 0,72; ø 11.

Реверс акче је подељен по средини хоризонталном цртом са стилизованим орнаментом у средини. У горњој половини пише *AZZA NASRUHU DURIBA, а у доњој EDIRNE SANA 918 (Нека је узвишена његова помоћ. Ковано у Једрену године 1512).

Сулејман II (1687—1691)

6. МАНГУР — ИМС 483; НП 471.

У средини је тузра, а око ње су распоређени стилизовани флорални орнаменти.

Бакар; gr 0,89; ø 19.

DURIBA FI QOSTANTINIYA 1099 (Ковано у Истанбулу 1703).

Ахмед III (1703—1730)

7. КУРУШ — ИМС 556; НП 516.

SULTAN AL-BARRAIN VA HAQAN AL-BAHRAIN AS SULTAN BIN-MD-AS-SULTAN (Султан два копна и два мора, султан син -мд- султана). Обе стране куруша украшене су стилизованим флоралним орнаментима.

Сребро; gr 26,05; ø 39.

У горњој половини реверса је тузра, а испод ње пише DURIBA FI QOSTANTINIYA 1115 (Ковано у Истанбулу 1703).

8. КУРУШ — ИМС 557; НП 516.

Као број 7.

Сребро; gr 24,92; ø 40.

9. ЈАРИМ ЗОЛТА (пола золте) — ИМС 484; НП 251.

SULTAN AL-BARRAIN VA HAQAN
AL-BAHRAIN AS-SULTAN BIN AS-
-SULTAN (Султан два копна и два
мора, султан син султана).

Сребро; гт 10,02; ø 29.

DURIBA FI QOSTANTINIYA 1115 (Ко-
вано у Истанбулу 1703).

10. ПАРА — ИМС 558; НП 523.

Тугра и стилизовани флорални ор-
наменти распоређени око тугре.

Сребро; гт 0,50; ø 15.

DURIBA FI QOSTANTINIYA 1115 (Ко-
вано у Истанбулу 1703).

11. ПАРА — ИМС 485; НП 523.

Тугра.

Сребро; гт 0,45; ø 13,5.

DURIBA FI QOSTANTINIYA 1115 (Ко-
вано у Истанбулу 1703).

12. ПАРА — ИМС 486; НП 523.

Тугра и стилизовани флорални ор-
наменти распоређени око тугре.

Сребро; гт 0,45; ø 13.

DURIBA FI MISR SANA 1115
(Ковано у Египту године 1703).

Махмуд I (1730—1754)

13. ЈИРМИЛИК (двадесетица) — ИМС 559; НП 574.

SULTAN AL-BARRAIN VA HAQAN
AL-BAHRAIN AS-SULTAN BIN -QT-
AS-SULTAN (Султан два копна и
два мора, султан син -qt- султана).

Обе стране јирмилика украшене су стилизованим флоралним орнаментима.
Сребро; гт 12,82; ø 32.

У горњој половини је тугра, а испод
ње пише DURIBA FI QOSTANTINIYA
1143 (Ковано у Истанбулу 1730).

14. ЈИРМИЛИК (двадесетица) — ИМС 487; НП 574.

SULTAN AL-BARRAIN VA HAQAN
AL-BAHRAIN AS-SULTAN BIN -DŽA-
AS-SULTAN (Султан два копна и
два мора, султан син -џа- султана)

Сребро; гт 11,90; ø 30.

Као број 13.

15. ПАРА — ИМС 488; НП 578.

Тугра и са десне стране тугре сти-
лизовани флорални орнамент.

Сребро; гт 0,57; ø 16.

DURIBA FI QOSTANTINIYA 1143 AB
(Ковано у Истанбулу 1730).

16. ПАРА — ИМС 489; НП 580.

Као број 15

Сребро; гт 0,54; ø 15,30.

DURIBA FI MISR SANA 1143 (Ковано
у Египту године 1730).

Мустафа III (1757—1774)

17. ЗОЛТА — ОТУЗЛУК (тридесетица) — ИМС 490; НП 633.

SULTAN AL-BARRAIN VA HAQAN
AL-BAHRAIN AS-SULTAN BIN -87-
AS-SULTAN (Султан два копна и
два мора, султан син -87- султана).

AS-SULTAN MUSTAFA BIN AHMAD
HAN DAMA MÜLKÜNÜ DURIBA FI
ISLAMBOL 1171 (Султан Мустафа син
Ахмед хана, нека потраје његова влада-
вина. Ковано у Истанбулу 1757).

Обе стране золте овичене су венцем од крупних тачака.

Сребро; gr 13,81; ø 37.

18. КУРУШ — ИМС 491; НП 635.

Тугра

8 DURIBA FI ISLAMBOL 1171 (8 Кова-
но у Истанбулу 1757).

Обе стране куруша овичене су венцем од крупних тачака.

Сребро; gr 19; ø 39.

19. ОНЛУК (десетица) — ИМС 492; НП 637.

Тугра

7 DURIBA FI ISLAMBOL 1171 (Ковано
у Истанбулу 1757).

Обе стране онлука овичене су венцем од крупних тачака.

Сребро; gr 3,92; ø 25.

20. АКЧА — ИМС 495; НП 637.

Тугра

8 DURIBA FI ISLAMBOL 1171 (8 Кова-
но у Истанбулу 1757).

Сребро; gr 0,33; ø 15.

21. ПАРА — ИМС 400/b; НП 630.

Тугра

9 DURIBA FI ISLAMBOL 1171 (9 Кова-
но у Истанбулу 1757).

Сребро; gr 0,37; ø 15.

22. АКЧА — ИМС 400/a; НП 640.

Тугра

[?] FI ISLAMBOL ([?] У Истанбулу
1757).

Сребро; gr 0,12; ø 12.

23. АКЧА — ИМС 493; НП 644.

Тугра

[?] DURIBA FI MISR SANA 1171 ([?]
Ковано у Египту године 1757).

Сребро; gr 0,26; ø 14.

Абдулхамид I (1774—1789)

24. КУРУШ — ИМС 501; НП 675.

SULTAN AL-BARRAIN VA HAQAN
AL-BAHRAIN AS-SULTAN BIN -8-

У горњој половини је тугра окружена
стилизованим флоралним орнаментима.

- AS-SULTAN (Султан два копна и два мора, султан син -8- султана). Редови текста одвојени су трима хоризонталним цртама које су на крајевима повезане луком.
Сребро; гр 17,74; ø 38.
25. ОНЛУК (десетица) — ИМС 503; НП 679.
SULTAN AL-BARRAIN VA HAQAN AL-BAHRAIN AS-SULTAN BIN -2- AS-SULTAN (Султан два копна и два мора, султан син -2- султана).
Сребро; гр 4,23; ø 24,5.
26. ОНЛУК (десетица) — ИМС 400/с; НП 679.
SULTAN AL-BARRAIN VA HAQAN AL-BAHRAIN AS-SULTAN BIN -15- AS-SULTAN (Султан два копна и два мора, султан син -15- султана).
Сребро; гр 3,91; ø 25.
27. ПАРА — ИМС 504; НП 681.
Тугра и са десне стране тугре стилизовани флорални орнамент.
Сребро; гр 0,47; ø 15.
28. ПАРА — ИМС 399/б; НП 681.
Као број 27.
Сребро; гр 0,28; ø 15.
29. ПАРА — ИМС 560; НП 681.
Тугра
Сребро; гр 0,47; ø 15.
30. ПАРА — ИМС 561; НП 681.
Тугра и са десне стране тугре стилизовани флорални орнамент.
Сребро; гр 0,40; ø 15.
31. ПАРА — ИМС 502; НП 683.
Тугра
Сребро; гр 0,27; ø 16.
- а испод ње пише DURIBA FI QOSTANTINIYA 1187 (Ковано у Истанбулу 1774).
- На горњој половини је тугра, а испод ње текст DURIBA FI QOSTANTINIYA 1187 (Ковано у Истанбулу 1773). Са десне стране тугре је стилизовани флорални орнамент.
- Као број 25.
- 1 DURIBA FI QOSTANTINIYA 1187 (1 Ковано у Истанбулу 1773).
- 9 DURIBA FI QOSTANTINIYA 1187 (9 Ковано у Истанбулу 1773).
- 2 DURIBA FI QOSTANTINIYA 1187 (2 Ковано у Истанбулу 1774).
- [?] DURIBA FI QOSTANTINIYA 1187 ([?] Ковано у Истанбулу 1774).
- 1 DURIBA FI MISR SANA 1187 (1 Ковано у Египту године 1774).

Селим III (1789—1807)

32. ЈИЗЛИК (стотица) — ИМС 349; НП 705.

SULTAN AL-BARRAIN VA HAQAN
AL-BAHRAIN AS-SULTAN BIN -3-
AS-SULTAN (Султан два копна и
и два мора, султан син -3- султана).

На горњој половини је тугра, а испод ње
текст DURIBA ISLAMBOŁ FI 1203 (Ко-
вано у Истанбулу 1789).

Обе стране јизлика украшене су стилизованим флоралним орнаментима и оивичене венцем од крупних тачака.

Сребро; gr 31,67; ø 44.

33. ЈИЗЛИК (стотица) — ИМС 348; НП 705.

SULTAN AL-BARRAIN VA HAQAN
AL-BAHRAIN AS-SULTAN BIN -6-
AS-SULTAN (Султан два копна и
два мора, султан син -6- султана).

Као број 32.

Обе стране јизлика украшене су стилизованим флоралним орнаментима и оивичене венцем од крупних тачака.

Сребро; gr 31,31; ø 44.

34. ЈИЗЛИК (стотица) — ИМС 348; НП 705.

SULTAN AL-BARRAIN VA HAQAN
AL-BAHRAIN AS-SULTAN BIN -11-
AS-SULTAN (Султан два копна и
два мора, султан син -11- султана).

Као број 32.

Обе стране јизлика украшене су стилизованим флоралним орнаментима и оивичене венцем од крупних тачака.

Сребро; gr 30,15; ø 44.

35. ОНЛУК (десетица) — ИМС 497; НП 710.

Тугра и стилизовани цвет са десне
стране тугре.

6 DURIBA FI ISLAMBOŁ 1203 (6 Ковано
у Истанбулу 1789).

Обе стране онлука оивичене су венцем од крупних тачака.

Сребро; gr 2,64; ø 23.

36. БЕШЛИК (петица) — ИМС 498; НП 712.

Као број 35.

4 DURIBA FI ISLAMBOŁ 1203 (4 Ковано
у Истанбулу 1789).

Обе стране куруша оивичене су венцем од крупних тачака.

Сребро; gr 1,19; ø 19.

37. ПАРА — ИМС 496; НП 717.

Тугра

1 [?] DURIBA FI MISR SANA 1203 (1 [?]
Ковано у Египту 1789).

Обе стране бешлика оивичене су венцем од тачака.

Сребро; gr 0,25; ø 14,5.

38. ПАРА — ИМС 500; НП 713.

Тугра

8 DURIBA FI ISLAMBOŁ 1203 (8 Кова-
вано у Истанбулу 1789).

Обе стране паре оивичене су венцем од тачака.

Сребро; gr 0,32; ø 15.

Махмуд II (1808—1839)

39. ХАЈРИЈЕ АЛТИНИ (златна хајрија) — ИМС 378; НП 746.

У медаљону у средини је тугра, а са њене десне стране пише 'ADLI (Праведни). Око овог медаљона су три медаљона у облику елипсе у којима пише SULTAN-I SELATINI ZAMAN (Султан над султанима [свој] времена).

У медаљону у средини пише 23 DURIBA FI QOSTANTINIYA 1223 (23 Ковано у Истанбулу године 1808), а у три медаљона око овог текста пише GAZI MAHMUD HAN (Освајач Махмуд хан).

На обе стране хајрије, између медаљона, налазе се по три гранчице, а обе стране су овичене венцем у облику ланчића.

Злато; gr 1,71; ø 21.

40. ЧЕТВРТИНА ИСТАНБУЛСКОГ ЗЕРИ МАХБУБА — ИМС 513; НП 752 (7).

Тугра и цвет перунике са десне стране тугре.

3 DURIBA FI QOSTANTINIYA 1223 (3 Ковано у Истанбулу 1808).

Злато; gr 0,72; ø 14.

41. ЈИРМИЛИК (двадесетица) НОВЕ МАХМУДИЈЕ — ИМС 385; НП 773.

У средини је тугра, са десне стране тугре пише 'ADLI, а све ово украшено је са четири цвета.

28 DURIBA FI QOSTANTINIYA 1223 (28 Ковано у Истанбулу 1808). Око овог текста распоређено је пет цветова.

Обе стране овог златника уоквирене су венцем од гранчица и цветића.

Злато; gr 1,08; ø 20.

42. КУРУШ — ИМС 517; НП 804.

SULTAN AL-BARRAIN VA HAQAN AL-BAHRAIN AS-SULTAN BIN -4- AS-SULTAN (Султан два мора и два копна, султан син -4- султана). Редови текста одвојени су трима хоризонталним цртама које су на крају повезане луком.

У горњој половини је тугра, са њене десне стране цвет, а испод тугре текст DURIBA FI QOSTANTINIYA 1223 (Ковано у Истанбулу 1808).

Обе стране куруша овичене су венцем од кружних линија (3) и линије у виду ланчића од тордиране жице.

Сребро; gr 9,25; ø 33.

43. КУРУШ — ИМС 518; НП 804.

SULTAN AL-BARRAIN VA HAQAN AL-BAHRAIN AS-SULTAN BIN -8- AS-SULTAN (Султан два копна и два мора, султан син -8- султана). Редови текста подељени су на исти начин као код броја 42.

Као број 42.

Обе стране куруша овичене су истим венцем као код броја 42.

Сребро; gr 9,86; ø 33,5.

44. БЕШЛИК (петица) — ИМС 511; НП —.
 SULTAN AL-BARRAIN VA HAQAN AL-BAHRAIN AS-SULTAN BIN -3- AS-SULTAN (Султан два копна и два мора, султан син -3- султана). Редови исписаног текста подељени су на исти начин као код броја 42.
 Као број 42.
 Обе стране бешлика овичене су венцем од крупних тачака уметнутих између две линије.
 Сребро; gr 1,25; ø 21.
45. БЕШЛИК (петица) — ИМС 510; НП —.
 SULTAN AL-BARRAIN VA HAQAN AL-BAHRAIN AS-SULTAN BIN -12- AS-SULTAN (Султан два копна и два мора, султан син -12- султана). Редови исписаног текста подељени су исто као код броја 42.
 Као број 42.
 Обе стране бешлика овичене су венцем од крупних тачака уметнутих између две линије.
 Сребро; gr 1,85; ø 22.
46. ПАРА — ИМС 396/а; НП 807.
 Тузга 14 DURIBA FI QOSTANTINIYA 1223
 (14 Ковано у Истанбулу 1808).
 Сребро; gr 0,20; ø 14.
47. ЦЕДИД ИКИЛИК (нова двојка) — ИМС 384; НП 813.
 Тузга украшена са леве и десне стране стилизованим флоралним орнаментима. 14 DURIBA FI QOSTANTINIYA 1223
 (14 Ковано у Истанбулу 1808).
 Обе стране икилика овичене су венцем од кружних линија, између којих је уметнута линија у облику тордиране жице.
 Сребро; gr 11,61; ø 37.
48. ЦЕДИД БЕШЛИК-НОКТАЛИ (нова петица са тачком) — ИМС 521; НП 822.
 У средини је тузга, а са десне стране тузге пише 'ADLI. 26 DURIBA FI QOSTANTINIYA 1223
 (26 Ковано у Истанбулу 1808).
 Обе стране новчића уоквирене су полувенцем са тачком испод, и другим венцем од стилизованих флоралних орнамената.
 Посребрен бакар; gr 13,50; ø 39.
49. ЈИЗЛИК-НОКТАЛИ (стотица са тачком) — ИМС 519; НП 824.
 Као број 48. 25 DURIBA FI QOSTANTINIYA 1223
 (25 Ковано у Истанбулу 1808).
 Као број 48.
 Посребрен бакар; gr 6,72; ø 35.

50. КУРУШ — ИМС 514; НП 825.

Као број 48.

23 DÜRIBA FI QOSTANTINIYA 1223
(23 Ковано у Истанбулу 1808).

Обе стране куруша уоквирене су једним полувенцем и једним венцем од стилизованих флоралних орнамената.

Посребрен бакар; gr 2,43; ø 27,5.

51. ЖИРМИ ПАРАЛИК-НОКТАЛИ (двадесетпарац са тачком) — ИМС 509; НП 828.

Као број 48.

23 DÜRIBA FI QOSTANTINIYA 1223
(23 Ковано у Истанбулу 1808).

Као број 48.

Посребрен бакар; gr 1,26; ø 21.

52. ОН ПАРАЛИК-НОКТАЛИ (десетопарац са тачком) — ИМС 508; НП 830.

Као број 48.

30 DÜRIBA FI QOSTANTINIYA 1223
(30 Ковано у Истанбулу 1808).

Као број 48.

Посребрен бакар; gr 0,69; ø 17.

53. ПАРА — ИМС 396/b; НП 831.

Тузга и цвет са десне стране тузге.

[?] DÜRIBA FI QOSTANTINIYA 1223
([?] Ковано у Истанбулу 1808).

Сребро; gr 0,18; ø 13.

54. АКЧА — ИМС 396/c; НП 832.

Тузга и цвет са десне стране тузге.

26 DÜRIBA FI QOSTANTINIYA 1223
(26 Ковано у Истанбулу 1808).

Сребро; gr 0,10; ø 10.

55. АЛТИЛИК (шестица) — ИМС 520; НП 833.

У средини је тузга а са десне стране тузге пише 'ADLI.

29 DÜRIBA FI QOSTANTINIYA 1223
(29 Ковано у Истанбулу 1808).

Обе стране алтилика уоквирене су венцем од стилизованих орнамената.

Сребро; gr 11,75; ø 38.

56. ИЧЛИК (тројка) — ИМС 388; НП 834.

Као број 55.

27 DÜRIBA FI QOSTANTINIYA 1223
(27 Ковано у Истанбулу 1808).

Као број 55.

Сребро; gr 5,65; ø 33.

57. ИЧЛИК (тројка) — ИМС 386; НП 834.

Као број 55.

30 DÜRIBA FI QOSTANTINIYA 1223
(27 Ковано у Истанбулу 1808).

Као број 55.

Сребро; gr 5,85; ø 33.

58. АЛТМИШ ПАРА (шездесет пара) — ИМС 387; НП 835.

Као број 55.

Као број 56.

Као број 55.

Сребро; gr 2,86; ø 28.

59. АКЧА — ИМС 506; НП 845.

Тугра

[?] DURIBA FI MISR 1223 ([?] Ковано
у Египту 1808).

Сребро; gr 0,14; ø 12.

Абдулмеџид (1839—1861)

60. АЛТМИШ ПАРАЛИК (шездесетпарац) — ИМС 527; НП 887.

Тугра и цвет са десне стране тугре.

3 DURIBA FI QOSTANTINIYA 1255
(3 Ковано у Истанбулу 1839).

Обе стране новчића уоквирене су венцем у облику тордиране жице.

Сребро; gr 2,97; ø 26.

61. ЈИРМИ ПАРАЛИК (двадесетпарац) — ИМС 524; НП 888.

Тугра и цвет са десне стране тугре.

3 DURIBA FI QOSTANTINIYA 1255
(3 Ковано у Истанбулу 1839).

Обе стране новчића оивичене су венцем од флоралних орнамената.

Посребрен бакар; gr 1,95; ø 20.

62. ПАРА — ИМС 507; НП 890.

Тугра

[?] DURIBA FI QOSTANTINIYA 1255
(Ковано у Истанбулу 1839).

Посребрен бакар; gr 0,20; ø 12,5

63. МЕЦИДИЈА (двадесет куруша) — ИМС 528; НП 891.

Тугра и граница са цветићима са
десне стране тугре, а испод ње пише
SANA 23 (година 23).'AZZA NASRUHU DURIBA FI QOSTAN-
TINIYA 1255 (Нека је узвишена његова
помоћ! Ковано у Истанбулу 1839).

Обе стране меџидије оивичене су венцем од спојених полумесеца, са чије се унутрашње стране, у удубљењима полумесеца, налази по једна звезда, а са спољашње стране, у прегибима, по један стилизовани цвет.

Сребро; gr 23,52; ø 37.

64. КИРК ПАРА (четрдесет пара) — ИМС 526; НП 902.

Тугра, са десне стране тугре је грани-
чица са цветићима, а испод тугре
пише SANA 22 (година 22).У средини је број 40, а око броја је
исписано 'AZZA NASRUHU DURIBA FI
QOSTANTINIYA SANA 1255 (Нека је
узвишена његова помоћ! Ковано у Ис-
танбулу године 1839).

Бакар; gr 21,03; ø 37.

65. ОН ПАРА (десет пара) — ИМС 525; НП 905.

Тугра, са десне стране тугре је грани-
чица са цветићима, а испод тугре
пише SANA 15 (година 15).У средини је број 10, а око броја је
исписан текст као код броја 64.

Бакар; gr 7,66; ø 27.

66. БЕШ ПАРА (пет пара) — ИМС 523; НП 906.

Тугра, са десне стране тугре је гранчица са цветићима, а испод тугре пише SANA 16 (година 16).

Бакар; gr 3,83; ø 22.

У средини је број 5, а око броја је исписано 'AZZA NASRUHU DURIBA FI QOSTANTINIYA SANA 1255 (Нека је узвишена његова помоћ! Ковано у Истанбулу године 1839).

67. БИР ПАРА (једна пара) — ИМС 522; НП 907.

Као број 66.

Бакар; gr 0,84; ø 13,5.

У средини је број 1, а око броја је исписан исти текст као код броја 66.

Абдулазиз (1861—1876)

68. МЕЦИДИЈА (двадесет куруша) — ИМС 534; НП 929.

Тугра и испод тугре пише SANA 7 (година 7).

'AZZA NASRUHU DURIBA FI QOSTANTINIYA 1277 (Нека је узвишена његова помоћ! Ковано у Истанбулу 1861).

Обе стране мецидије оивичене су венцем од спојених полумесеца, са чије се унутрашње стране, у удубљењима полумесеца, налази по једна звезда, а са спољашње стране, у прегибима, по један стилизовани цвет.

69. ЈИРМИ ПАРАЛИК (двадесетпарац) — ИМС 535; НП 946.

У горњој половини аверса је тугра, испод које пише SANA 1 (година 1), а у доњој половини исписано је у облику полумесеца DERSEADETE MAHSUS SIKKE-I MUHASIYEDIR (Новац само за Дерсеадет, тј. Истанбул).

Бакар; gr 10,53; ø 31.

У средини је број 20, а око броја, у облику венца, исписано је 'AZZA NASRUHU DURIBA FI QOSTANTINIYA SANA 1277 (Нека је узвишена његова помоћ! Ковано у Истанбулу године 1861).

70. ОН ПАРАЛИК (двадесетпарац) — ИМС 533; НП 947.

Као број 69.

Бакар; gr 5,10; ø 27.

У средини је број 10, а око броја је на исти начин исписан исти текст као код броја 69.

71. КИРК ПАРАЛИК (четрдесетпарац) — ИМС 539; НП 949.

Тугра и испод тугре пише SANA 4 (година 4).

Бакар; gr 20,98; ø 36.

У средини је број 40, а око броја, у облику венца, исписано је 'AZZA NASRUHU DURIBA FI QOSTANTINIYA 1277 (Нека је узвишена његова помоћ! Ковано у Истанбулу године 1861).

ТАБЛА I

1A

1R

2A

2R

3A

3R

4A

4R

5A

5R

6A

6R

7A

10A

8A

10R

7R

11A

8R

11R

9A

12A

12R

9R

13A

13R

ТАБЛА II

14A

14R

15A

15R

16A

16R

19A

17A

17R

19R

25A

18A

18R

25R

20A

20R

22A

22R

26A

26R

23A

21A

21R

23R

27A

27R

ТАБЛА III

24A

35A

24R

28A

28R

35R

29A

29R

30A

30R

31A

31R

37A

37R

32A

36A

33A

36R

32R

38A

33R

38R

34A

34R

40A

40R

39A

39R

44A

44R

42A

42R

41A

41R

46A

46R

43A

43R

50A

50R

45A

45R

ТАБЛА V

47A

47R

58A

51A

54A

54R

58R

51R

56A

56R

49A

49R

53A

53R

50A

50R

52A

52R

48A

48R

ТАБЛА VI

55A

62A

62R

57A

55R

61A

61R

57R

67A

67R

66A

69A

69R

66R

63A

65A

63R

65R

60A

60R

ТАБЛА VII

64A

64R

70A

70R

68A

68R

74A

74R

71A

71R

73A

72A

72R

73R

ТАБЛА VIII

75A

75R

77A

77R

76A

76R

79A

79R

78A

78R

80A

80R

81A

81R

82A

82R

83A

83R

ТАБЛА IX

84A

84R

85A

85R

86A

86R

87A

87R

88A

88R

90A

90R

89A

89R

91R

91A

72. ЈИРМИ ПАРАЛИК (двадесетпарац) — ИМС 538; НП 950.

Као број 71.

У средини је број 20, а око броја је исписан исти текст као код броја 71.

Бакар; gr 10,65; ø 32.

73. ОН ПАРАЛИК (двадесетпарац) — ИМС 537; НП 951.

Као број 71.

У средини је број 10, а око броја је исписан исти текст као код броја 71.

Бакар; gr 5,29; ø 28.

74. БЕШ ПАРАЛИК (петпарац) — ИМС 530; НП 952.

Као број 71.

У средини је број 5, а око броја је исписан исти текст као код броја 71.

Бакар; gr 2,77; ø 23.

75. ЈИРМИ ПАРАЛИК (двадесетпарац) — ИМС 536; НП 954.

У средини је *тузга*, испод које пише
20 P.4 DURIBA FI MISR 1277 (4 Ковано у
Египту 1861).

Бакар; gr 12,3; ø 32.

76. ОН ПАРАЛИК (двадесетпарац) — ИМС 532; НП —.

Тузга и испод *тугре* 10 P.

Као број 75.

Бакар; gr 5,74; ø 30.

77. ДОРТ ПАРАЛИК (четирипарац) — ИМС 529; НП —.

Тузга и испод *тугре* 4 P.

Као број 75.

Бакар; gr 2,33; ø 22.

Абдулхамид (1876—1909)

78. МЕЏИДИЈА — ИМС 546; НП 980.

Тузга, са десне стране *тугре* је границица са цветићима, а испод *тугре* пише SANA 3 (година 3).

'AZZA NASRUHU DURIBA FI QOSTAN-TINIYA 1293 (Нека је узвишена његова помоћ! Ковано у Истанбулу 1876).

Обе стране меџидије оивичене су венцем од спојених полумесеца, са чије се унутрашње стране, у удубљењима полумесеца, налази по једна звезда, а у претгибима, са спољашње стране, по један стилизовани цвет.

Сребро; gr 23,56; ø 38.

79. ЧЕЈРЕК МЕЏИДИЈА (четвртина меџидије) — ИМС 545; НП 985.

Тузга, са десне стране *тугре* пише AL-GAZI, а испод ње SANA 32 (година 32).

Као број 78.

Обе стране новчића уоквирене су венцем као код броја 78.

Сребро; gr 5,93; ø 24.

80. ИКИ КУРУШЛУК (два куруша) — ИМС 542; НП 986.

Тузга, са десне стране *тугре* пише AL-GAZI, а испод *тугре* SANA 29 (година 29).

Као број 78.

Обе стране новчића уоквирене су венцем од звездица.

Сребро; gr 2,41; ø 18.

81. БИР КУРУШЛУК (један куруш) — ИМС 541; НП 987.

Као број 80.

Као број 78.

Обе стране украшене су венцем од звездица.

Сребро; gr 1,18; ø 15.

82. БЕШ ПАРА (пет пара) — ИМС 543; НП 996.

Тугра, са десне стране тугре је границица, а испод тугре пише SANA 3 (година 3).

У средини је број 5, а око броја, у облику венца, пише 'AZZA NASRUHU DURIBA FI QOSTANTINIYA 1293 (Нека је узвишена његова помоћ! Ковано у Истанбулу 1876).

Бакар; gr 2,41; ø 22.

83. ОН ПАРА (десет пара) — ИМС 544; НП 997.

Тугра, са десне стране тугре пише AL-GAZI, испод тугре SANA 26 (година 26), а све је уоквирено венцем од стилизованих флоралних орнаментата.

У линеарно исцртаном полумесецу, отвореном према горњој страни, пише 'AZZA NASRUHU DURIBA FI QOSTANTINIYA (Нека је узвишена његова помоћ! Ковано у Истанбулу). Између крајева полумесеца налази се звезда, испод ње број 10, а испод њега година 1293 (1876).

Бакар; gr 1,93; ø 18.

84. БЕШ ПАРА (пет пара) — ИМС 540; НП 998.

Тугра, са десне стране тугре пише AL-GAZI, испод тугре SANA 25 (година 25), а све је уоквирено венцем од стилизованих флоралних орнамената.

Као број 83, с том разликом што на овом новчићу уместо броја 10 стоји број 5.

Бакар; gr 0,95; ø 15.

Мехмед V (1909—1919)

85. БЕШ КУРУШЛУК (пет куруша) — ИМС 553; НП 149.

Тугра, са десне стране тугре пише REŞAD, а испод тугре SANA 2 (година 2).

'AZZA NASRUHU DURIBA FI QOSTANTINIYA 1327 (Нека је узвишена његова помоћ! Ковано у Истанбулу 1909).

Обе стране новчића уоквирене су венцем од спојених полумесеца, са чије се унутрашње стране, у удубљењима полумесеца, налази по једна звезда, а са спољашње, у прегибима, по један стилизовани цвет.

Сребро; gr 5,90; ø 24.

86. ИКИ КУРУШЛУК (два куруша) — ИМС 552; НП 1051.

Као број 85.

Као број 85.

Обе стране новчића уоквирене су венцем од звездица.

Сребро; gr 2,37; ø 18.

87. БИР КУРУШЛУК (један куруш) — ИМС 551; НП 1053.

Као број 85.

Као број 85.

Обе стране новчића уоквирене су венцем од звездица.

Сребро; gr 1,20; ø 15.

88. КИРК ПАРА (четрдесет пара) — ИМС 550; НП 1059.

У средини је тугра, са њене десне стране пише REŞAD, а испод тугре SANA 3 (година 3). Све је уоквирено са доње стране полумесецом од класја и лоровог лишћа, а са горње речима HURİYAT MUSAVAT 'ADALET (слобода, једнакост, правда), које су одвојене звездицама.

Никл; gr 6,02; ø 24.

У средини пише 40 PARA, што је са доње стране уоквирено полувенцем од класја и лоровог лишћа у који је уписана и година 1327 (1909), а са горње стране текстом DURIBA FI DEVLET-I OSMANIYA QOŞTANTINIYA (Ковано у Османској држави, Истанбул).

89. ЈИРМИ ПАРА (двадесет пара) — ИМС 549; НП 1061.

Као број 88.

У средини пише 20 PARA, а све остало је као код броја 88.

Никл; gr 4,06; ø 21.

90. ОН ПАРА (десет пара) — ИМС 548; НП 1062.

Као број 88.

У средини пише 10 PARA, а све остало је као код броја 88.

Никл; gr 2,50; ø 19.

91. БЕШ ПАРА (пет пара) — ИМС 547; НП 1063.

Као број 88.

У средини пише 5 PARA, а све остало је као код броја 88.

Никл; gr 1,74; ø 16.